

Cap sur l'école inclusive
en Europe

Najlepsze wzorce

Organizacja czasu i punkty orientacyjne Część modułu /R

Punkt kontaktowy : IFRASS

1. Kontekst :

Przewidziany kontekst to szkoła podstawowa lub gimnazjum.

2. Cele

Niniejszy arkusz informacyjny zawiera zestawienie wzorców dotyczących organizacji czasu i dalszych działań w odniesieniu do uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych (SPE). Gotowość takich uczniów do przyswajania informacji, ich zdolność do skupienia uwagi i utrzymania koncentracji w warunkach nauki nie ma charakteru liniowego. Stąd konieczność przystosowania trybu nauczania poprzez ustalenie odpowiedniej kolejności działań.

3. Zalecane postępowanie

Mamy do czynienia z typową klasą, w której wielu uczniów ma trudności z koncentracją i zaburzenia behawioralne. W obliczu ograniczonej dyspozycyjności takich uczniów, należy opracować sekwencję działań pozwalającą przerwać liniowy tok nauczania. Może mieć to miejsce na dwóch poziomach:

- zajęcia trwające pół dnia. Klasyczne nauczanie powinno przeplatać się z nauką poprzez zabawę lub ćwiczeniami praktycznymi. Przykład: 45 minut poświęcamy nauce czytania w konwencjonalnym trybie. Tuż przed upływem tego czasu, cała klasa przenosi się do innego pomieszczenia, w którym znajduje się przykładowo wielkoformatowa wersja planszówki Węże i Drabiny. Pola na planszy oznaczone są słowami lub zdaniami do odczytania. W tego rodzaju grę może grać więcej, niż jedna grupa dzieci naraz, pod warunkiem, że mamy do dyspozycji odpowiednio dużą przestrzeń, na przykład salę gimnastyczną, którą można zarezerwować specjalnie na tę okazję.
- Trwające pół dnia zajęcia można wkomponować w całotygodniowy plan nauki, tym samym przełamując liniowy tok nauczania, który jest zbyt ograniczający dla dzieci z zaburzeniami uwagi i zachowania. Rozpoczęcie tygodnia od takich zajęć pozwala uczniowi łagodniej wkroczyć w restryktywną przestrzeń nauczania szkolnego. Nie należy przeprowadzać lekcji Wychowania Fizycznego (WF) ani przed tego rodzaju półdniowymi zajęciami, ani po nich .

Mając wciąż na uwadze wymiar czasowy nauczania dziecka, można także rozważyć utworzenie odpowiedniego harmonogramu zajęć obejmującego kilka lekcji WF-u, plastyki lub prac ręcznych... w tygodniu.

Na usilną prośbę dziecka można także zarządzić przerwy na odpoczynek i regenerację, jeśli przekazywane treści wymagają szczególnego skupienia uwagi i koncentracji. Dziecku należy w tym czasie zapewnić odpowiednią przestrzeń. Towarzyszy mu dorosła osoba pełniącej rolę asystenta. To czas „dla dziecka”, w trakcie którego może oddać się fantazjowaniu i zabawie, a także wymienić się uwagami z innymi dziećmi w podobnym położeniu i z osobą dorosłą na temat dopiero co wykonanej pracy.

4. Ocena aktywności

- Monitoruj dobrostan dziecka podczas zajęć grupowych i nauki. Czy dziecko daje radę uczestniczyć w zajęciach lekcyjnych i innych formach aktywności? Czy wykazuje cechy introwertyczne? Czy czuje się komfortowo podczas interakcji z grupą, czy może najlepiej dogaduje się z wybranymi dziećmi w grupie? Czy nie ma problemów z interakcją z osobami dorosłymi w jego otoczeniu? Czy udało się ograniczyć występowanie zachowań eksplozywnych i sytuacji kryzysowych?
- Zapewnij przestrzeń umożliwiającą dziecku wyrażenie emocji na szerszym forum obejmującym inne dzieci, nauczycieli, osoby towarzyszące i, o ile to możliwe, członków rodziny. Poznaj jego odczucia na temat warunków, które staramy się mu stworzyć w szkole. Czy dziecko dobrze odnajduje się w otoczeniu, jakie próbujemy mu zorganizować?

5. Ograniczenia

Możliwe trudności wiążą się z organizacją, zasobami i czasem. Ocena wkładów może okazać się czasochłonna i wymagać interwencji specjalistów. Wyzwaniem pozostaje uwzględnienie wyjątkowych cech i potrzeb każdego dziecka.

6. Perspektywy

Organizacja czasu i wyznaczanie punktów orientacyjnych może stanowić uzupełnienie innych zajęć edukacyjnych, pozwalając dziecku wykształcić nowe kompetencje. Kolejnym krokiem jest organizacja i przystosowanie przestrzeni do potrzeb dziecka ze SPE.